

Ленинскэй ударной вахты

Терілер үздөрә служебнай командаисозалары сыйлаапшының, киндер кодкуустердик үрләти үзахан миәстениң ылдар. Бу етүнә орбайынгы баланыланыбыт хайдарый?

Этот ход тарзанки, блондинки
Бутык некий коллектив Узбекистана

Үрдүк кирбиини бэлиэтэнэн

Владимир Алексеевич Чепалов салайар «Чуралгым» совхоз 10 ишчилдөр тутааччалардын бирги жөнүлдүү бу күндердээ Нийзэмдин 50 мисстөлөөр ово комбинатын дымити тутуута түрүк огорумтуулваатык чеккенди.

Совхоз бу таңын биргээдээ, В. И. Ленин юбилейны чыңылтар социалистический куотапанымын күндерен, пятынчы түмүнчөлөннөөс салыкгар 160 тың. солж суумадаах үзүн толорорго обеңнөтөлгөштөбөниң ылышмыта. Ити биләвенттән 13 тың. солж-

И. ФИЛИППОВ.

Фермаларга —
талах мээккэтэ

Хотя отделением рабочий, коммунист Василий Дмитриевич Васильев Лена

орус Тобон Арымшыгар та-
лах мәннегиши балжанын
зөвлөмүү салайын узакчылуга.
Звено 200 тонна збын айымы-
ры сөртүүшкүнүн сорудаң-
таарын чиңстэрхтиң толорбуга.

Балыкчи Эрлик Эристаны
сатылған соындаң үгүс ферма-
ларынан сунуна талах, моза-
кеттөң дәрәйдің системалар.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

Партийнай олох: УЛЭ СТАНДАРТЫ И КОМАНДИРОВКАН ХӨДҮҮҮНЭ

—**сабалыбыт**

9 күн командировкада сыйбыштар. Ордук үүн командировкалар Булгуттан от тавышын даянайтыга (174 хонук) салыптийттар. Кылабийши спекалисттар И. С. Дальковский, Ф. Ермолаев союзоттарга сыйлан байаларин түсизах үзэлдиңиз балачча комөлөспүттер.

быстах, күнүккөн массельни УР дүттөн сырыйлар. Билләк турар, олор кедәүүстәре кыра.

Барынгас киңигитин кордоххо, управление специалисттара агарда сааскы шымы комигер командировкаларга 102 хонукка сыйбыштар. Оттон сайылдыккы тахсым, от хөмүүруун, кыстыкка

Дээрүүс гадайж алпартаах ханаайыстыбаний төрийгээ хондиржилж, барз, итинийн төрийн дэвшиж даваны. Ол эрээри объектары болдъехторугар туттуута, чадаачыстыбатын тусарынга эпизитийн үрэлтер, хонтуруузы куувурдээр сяалтан саамай байдынхтаах замжиргээ специалистары ордук боччум-наалы командировкалайны издавлаах буюудаа эзэ.

Союзны олонийн ССЕНТ район-
ханайыстыбаний төрийгээ хондиржилж, барз, итинийн төрийн дэвшиж даваны. Ол эрээри объектары болдъехторугар туттуута, чадаачыстыбатын тусарынга эпизитийн үрэлтер, хонтуруузы куувурдээр сяалтан саамай байдынхтаах замжиргээ специалистары ордук боччум-наалы командировкалайны издавлаах буюудаа эзэ.

Служебний командировкаарга тахсааччыларга инструкцыйгар, сорудахтар бөрийнхөгжлийн түмүкчээр, ыспыраанжалар оногдууллуухталхтар. Управление ичинийн оногуу бааза эмээ көстүбээт. Нийт түгүнчлэгтэй, тухох дэвшил ызыллыбыта биллибээт, бишир да биримийн, дэвшил да суюх. Специалистар байдалзэрэв билингвийнэн, итиниктэй угус түбелтээ оно- буттара көстүбээт.

Аасын оттүрөр сөзин жаңы
мун пленумнарыгыр, райсовет
сессияларыгыр тыя ханаайты-
батын управлениеңиң специ-
алистарга совхозтарга седектиң
сылдышаларын, мөдтөхтүк кома-
левелорун гүйүнан албээ кри-
тический этичилер оюгуулубут-
тара. Ол сибирдах. Управление
үзлөннүүтере 1979 сүлгү бары-
кастор быйымларынан барыта
күн сыйдышыттар. Эрлилк
Эркиннинде барыта 10 эре хо-
шунка командирошкадаммыттар.
Итилтэн көстөрүүнен анын-ми-
нина, чончу балайыннызы тө-
ротер чөнин комелөөвөр сыйаллаах
командирошкадар алдас азыялах-
тар. Дынгинен, специалитеттар
ханаайтыстыбаларга сыйдышылара
итиниздер албээ зөөрүү, уксу
шуллабаттар эбйт. Ити барыта
служебный командировкалар
ашынатын эстэрин, кедүүстөрин
намттар.

тарынан сизими таңдашып, би-
ту дымалара специалистар бой-
жаркин инициативаларын ирдеш-
кэ. Хас биирдии сырым тоңчу
тумукташ, көдүүтшөө буларны
ситибзыхх. Башти корреспон-
деммөт управлениеңа сыйлдар
жазыгыр кылаабынай зоотехник
Арилик Эристинин атынан сөв-
коэка талса сыйлдырылган туму-
нунен искусствений сизмаза-
чинин боштуруонугар зачадыннан
племенной холбоңук специалис-
терин ынғыран субалеспите,
тоңчу сорудаҳтары биржита-
карахөзинин ара сөн.

Служебный командировкамары төртіндер үзін саамай оперативны, кедеуугөзөх форматын быншының тунасын билдігін көмкө ордук улахан сүндіталаах. Хомо-
иуох шине, бу дыналарда биғити үгес государственның учрежде-
ниеларбытығар, қазақыстыбап-
ның тәрілтәләрбіттігөр итастар
үзіншеге кеткүтүләр таңса турал-
лар. Оны аасып отчуюннан
быыбардың партийнай мүшінші-
тарға коммунистар критический
әзійләре, быыбардар инвалиди-
ненди хамзааниңара үләннәр
онорбут сорох самаләзіннәре,
быыбардааччылар кәккә налағ-
тара дағана туоңлууллар.

Итинэн сибзээстэн биңиги редакциябыт партийнай-тарийэр үлэ, билдинги үлэ стилин бу боччумнаах болпурууңу-гар ҳаңызытынан аңаңас изпэз-тинни ыттарга быһаарынна. Оройун партийнай, советский, ҳаңайыстыбаннай антива, коммунистар, специалистар бу изпэзтингэ антишайдык кытталла-рыгар ыксырабыт.

СНИМОК: мужчина кыттымалктора (шагатташ хакас) Охлопкова М. Г.—
Ханасынг предприниматын директора, Трофимова М. М.—район инструктора,
Лебедев П. И.—Чуралын сабж биркесемчири, Николаев И. И.—район юрист-
консультант, Оконешников А. Е.—Одъялун промтоварный магазынын сабжбас-
сары менен Платонова М. В.—Дирекция продовольственной магазинынын сабжбас-
сары.

II. ОКОНЕШНИКОВ фотота.

Эргиэн үлэтийн санга көрдөбүллэргэ

Данылдаатчылар районо
беттабылмайтынъатын пред-

тый табаар аргишии
баанын баара вра 93,1
тыңмак толордо, иэни-
вансода 1095,0 тын.сөлж.
Баары сизэ атылааба-
былаансыз 12 ыймт-
и 4-тар вра толорулун-
и, аргиши 7 предприятие-
сттан б-та, 55 мадаанын-
и 34-дэй былааныннын
хтулар. Бу улахан итэ-
с оройонкта былаан-
ых табаар сизэ түнэрши-
батеци. Баар даанын
баары тийшин ишмаллы-
ханын сандык суюнчызын
приятеллергөр атынга
барбат табаардар суума-
лара аччыхтаар улаан-
тан иэр. Биймэл тохсун-
ны 1 күнүүзүн туруту-
шап барыга 213,4 тын.
сөлж. итэхин табаар мун-
ильдууна. Оттон иэнилиизи-
нье наадынтар табаардардын
сопшаша олохтоммут
иуорматтан бидан итээс.
Үүс сирдэргэ сорох күн
ахсын наада буолар та-
баардар гүйбеттер, быс-
та-быста атыланаллар.

Тын ханааныстыбатын бородуукталарым, сир астарын союзотошкалаанын билдаана насыйт смыгя 94,4 эрэ быйрынан толорулуша, союзотошка 13 күрүнчтөн 11-эрэ сорудухтар түолбакка хаалымдар. Үүтү, сыммыты, сир астарын союзотошкалаанынга боломто сине уураллубат.

Райпо систематыгар социалистической куоталанын тарзанын эссе да көрдөбүнгө ошшеттәбөт. Эргэн предприятиеларын, маңаңынтар иккى ардыларыг гар куоталанын уота-күөн сүсөх баар. Быллырын Одьдууув предприятиета оройбүйгөн ынымын таанасын ба-

Капитальний тутуу төгүмэ бытваан. Мындаарайын Барыштэннегөр ысмылааттары изногти, оройуюн кийимнегөр овоощехранилище, Боттоюч уюнна Улакан Күзэл чарашынындарын түйүнчүүлүгүнүүдөр.

Былааннан туолбаттагын үрдүсөн сорох суруша дааннаннанар үзүүлнүү быллан түрүлларга таасиста. Аңдардас ити биржинизэн 158 тың. солсун болбор сизэ атышадамман-
туулара тардымынылар. Эргизи предпринимчалары, мэдэхмыншары биржинизэгээр оромческинин, шаарстык уснаца сылаас-
тык тутуу сатыпласац.

халыла. Бу ордук Ди-
ни, Чуралчы, Хатылы
предприятияларынан съ-
машынаш. Калер оттүгөр
у итебе хотымланын суюх-
ваах.

Районда избилизинъэ
адыбынын учуюттав-
мын уонна коммерческий
жыл мактых түрүнтах. Од-
одудугар аргиен пред-

Бишкөй бедөг избилизинъэ
кооперативный бас билди-
га эпизитта суюх сыйман-
шыны, убужаны избаста-
нын захчылара салғанан
төңзөрмөл түрүллары бую-
зар. 1979 сыйта коопера-
тившай түбү бедөг изба-
сташынан 7 түбәлдөттө
уонсайя 20 тын. соли. ку-
риғын сумумазга төңзөр-
мөлшина. кыра избасташын-

Л. И. Сивцова 1975 сылтан «Чурапчы» союзсынан «Сырткындык» жарысында жүргүлдөнгөн. Биринчи оюнда оның таланттылығы менен көрсөткөн Абай атынан атасынан берилген мемлекеттік премиянын иштегесін алған. Абай менен Сивцованың оюндарында оның таланттылығы менен көрсөткөн Абай атынан атасынан берилген мемлекеттік премиянын иштегесін алған.

1979 сүйгэ Параскновын Ивановна 100 ынах багыттан 92 ньирэй ылгаа. Ити республикацаа бас-тын наардруу.

Мантаң алғарас республика чемпион осемнегатора байзтнн уләтнн оптынын калыптар.

ИЛДЭРИН КУРДУБ, тех-
ник-осеменатор улдээ
сан албандаах, шинийн
түүхэн дүм, тутуу ылымы
затыг түүлүхтаах. Хас-
жидлийн нэгжийн
шалтгаалалтадаа
ортотуулан 1700—2000
ночбондоо төвэр, оттон
улаан төрөөнүүн тутуу
ыга дусор.

омоюох ишни, биңиги
жазарбайтыгар қызының
арга сиңемдеңин жолтах-
терилдер. Ышны сапта-
ны, үгес күрдүк, сабын-
ыйдарга зәр күүккөм ми-
т. Бишүр үстүн ол ишни
крайним түнш ынаң оро-
дан тореөөнүз аччаабат.
Ынары сантарының
малы искусственный сиң-
емини, қызығыты, саас-
ыйдарга ордук хото ым-
мут наада. Очторуулар зәр-
ных 70—80 биркүйнен
ыйыгар—меччирик баста-
ыйыгар—диэри төртүүрүн
анахит.

ИЭМ ХОС ДА СЫЛЛААХ УЛАМ
ЫН ТУМЭН ИЕРДХИНЧН,
ОҮЛ САНДААХАА ХАЗЫН

ох ханың ининиң, осетор жаңынъыссыттары да күнә сибәстәнен улазыла. Шынайкес көпүйер кәрочкорува эра чопчу билгілі сәп. Оттон ону билин сүйбүкү ууланнарында торурун тыныштастырга салмай кылзабынайдал буюзбатах, сорек осетордар, шаңынъыссыттары да күнәстә сибәни ту-

НИТКИН, ОРДУХ САЙЫНГЫ ОГ-
ТУГЭР, СИМАЗЛЭММЕТ ҮНАВА-
БАЙНЫГА ТУРУУСРААЧЧЫНЫ.

Оңдайынтын чөлкайды биләр буоллахса, ынаңы бириң де ара сизмалында сеп. Со рохтер инициалити сизмалинада да, ол хайата эмэ оңдайынтын көмігер түбәнзарой динен онгороллор.

Биах алтыс-саттис төрөө
Түнүттән уүһүүр оргама олус

ЫНАХ КЫТАРААНЫНЫН,
ОРОЬУЛААН ТӨРӨӨҮҮНҮН
ТУОРАТЫАХХА СӨП

тын көннү, сыйниана сүттэй-
бына ожкореңүн. Көбүйдүү
иных спрайз-харева саргах,
майрырып, турат-турат сыйтар.
Түрүт чадуулар таасинани сый-
льдар булааччы. Союз ынах
коруйуен 2-3 хонук ишит-
тэн салахайданар. Ол бастап
уттаа даянкырдини убадас бую-
лар, онгоц хойдер, болоор-
зойдунгу инженер. Ити камни
куеттарбакка сиамолиир аза-
з.

Монголурбакка, дэвигис сроломмут ынах төреобутгын хэмжитэн 18-20 хонен бараг нерүйэр зөйт. Кофийн баяра-сугаа 10—20 час устата салгарсан баар. Оттон овоглонон, мэрахжиний төреобут, сэцнэана хаалбыт ынах нерүйтүүтээ лаша хойтүүр. Кофийн туулзатайнига гүйдэрэвина, хайлзтар даваны, матча мөннүүгээр дээрн сууда, сахар уонна туус суурадынынан ынан сайгылбыг. Ол суурадын саастаабын маных онгорооччубин: 1 литр ууга 90 грамм сахар, 1 грамм хлордаах натрий, 3 грамм натрий бикарбоната, эбетэр 1 литр ууга 150 грамм сахар стүржийлдэг.

Итимик ымахтары ошубай балызэ ылабын, касаан көрүкүн беребизкенин ишенимдөйлөнүп.

Эллининт курдук, ынах 10—20 час устата көбүйәр. Ити көмгэ кини улаханинк тишингирир. Ишээ гынанг ол аасытын, уоскуйбутун кийин, а. в. огузациятыгар (сизнэт-таксар камигэр), сималлааччибин. Ынах көрүүүтэе киңэ балашиндеринэ менүэ сарсыардатыгтар уенна киңэ—икките сизчеллибии. Отто сарсыарду эбетор күнүс балашиндеринэ жана эбетор чагында сар-

ұлшатар уонна маткатель кылғыры дәсбура молтүр. Маның ыншахтары 1,5-2 төгінде зілбәх доздан сизмалдаётчи бол. Сизмалзен баран, матка быччыныңары жүттүрдөр иншитен, мөөніншүк массажтыбын. Ректальний ишмәнан матканы массажтастынан көвтүттүтүк эмис турғаттар уенин күннүрдәр. Сыңымаға халыбыт ынах кеңүйдәрдін, хайалтар дағаны, матка мөөніншүтар дәвери суеда, сахағар уонна туус суурадынынан ынақ сайтышабын. От суурадынын саставын маның оғороеоччубын: 1 литр ууга 90 грамм саҳағар, 1 грамм хлордаах натрий, 3 грамм патрий бикарбоната, албетер 1 литр ууга 150 грамм саҳағар ступрайналтар.

Сиамалинг пуун ыраас буолуохтаах. Ол ийн мин хараа бистаныттай пуунум ыраас буолууттар инструментар, энг-томп - хараллымыларыгар улахай боломтобуун үүрабын. Сиамалинг мизстан, үзэлиниг таңасыны-сапшын, перчактабын 1 бирянынцаах хлордаах нэгтий суурадыныназ илитэн бааран суубааччыбын. Сиамалинг бэр итихик суурадыныназ илтиллиб перчактабынан ынах салахайын ыралстоң бирү оннаа матча кюоньцүн булдаган ампуллаах сиамебин кутабын, ол кийниттэе мөс-ажтыбын.

лаах. Сизмени анал термоска тутабын. Баастааннай темпег-рэтуураары термос улахан ортотугар диири муус бытархайдарын кутабым. Фланконаах сизмени цэллофан мөнөөччүккө суулзан бааран муус урдугар баатар талгэтэн уурабын. Сайынгын күйнэс-ба сизмизлаах термомын уму-нааха тутааччыбын

Ханың барадар үз сиңи-
нилэх болара режимтэн
тутулугтаах. Канники сыл-
зарга мии манных хэзбаг-
наабат режими оностуулан
үзэлийбин: сарсыарда хотон-
го б 5 час 30 минутаа,
машынхысчтар инилээрээ,
таксаачыбын, көзүүбүт-
тих баарын, сувори берэ-
биаржалийбин уозын ээслэгт
кюнэ салтарбыг шаалтын ха-
тылзан сизмалийбин. Онтөн
хүнүс 4-5 час садана ити
сарсыарданы ынххатыры ик-
кисээн сизмалийбин. Бизээ
шам инкинэ күнүскүлдербин
хатылцыбын, ити биризмээ
быыг булан тиэрэгчийн ынх-
хатыры катээн көрбүн, ын-
ныксчтартан, бостууктар-
тан ынх майгыта-ситилэх

уазрыймытын ыйыталанабын.
Хас күн ахсын аныл суру-
наалга салтарым учуотун то-
лорон инэбин. Оною ханимы
ынаах оруулан, ханимы ынаах
искусственайбык ханим
чынышылаа салтарыллыбыта
балиэтэнэр. Итили тэнэ пле-
менной оттүнэн көрдөрүлүзир
голупказка кыларозачибин.
Ити балиэтээчининэр бер оло-
гурган энчилигитигор хас билин-
шаниныксыца инхат-
таки көрсөн, албай

РЕДАЦИЯТТАН: Сүйн митингиң тұтасхан баппурұова—
ынары буюндың орбайын сөвхөстарығар сиэр суәк бытадан-
ның ытыллар. Быйыл змиз сәлемділір пүүннәр озус хойту-
тасын узапзептіләр, техник-осеменатордар қағастырыл үлардың
затеріздік тураллар. Ол да ийн ынақ жытараңына, ерең-
шам жадеңиң көрсеткіші.

Онон бу тутаах беллурасын хамсацынын төхөвдөр кинниттэн Европын-Азиян-Сибирьн-Советтердөр, искусственний сизим-пазынкын-Совхозтар инструментордарга Республика Чемпионатын-Современатора П. И. Сивцева узатын опытын низгүнни түрүннөдөр, бу узбээ бастыңы, санғаны нийлэгээлэрээр зөрүүлж, Оттон суну тарийхи, төлөрторуу, искусственний сизим-пазынни, ынады салттарынын контурууллашын хас Сибирьдийн специалист, хөхбайыстыбаний салттайчачы ытындаа.

Снимка: П. И. Синцева (ортоку) мак бымбыгар биргэ үзэлнэр дүүрэгээрэй
чадаа чохамнаас түншлэж сурвалжэр.

© ОКОНЕШНИКОВ Фото

